

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב' סו)

טוב להגיד ולשיר **נ נח נחמ נחמן מאומן** לזכות לכל הישועות

שבת ראה ראה, אנכי נתן לפניכם

היום ברכה וקללה ... (יא,כו)

ה ברכה והקללה נעשה אצל האדם כפי הכלי שיש לו (כי התורה, יש לה שני כחות: להמית ולהחיות, כמו שאמרו: ושמתם – זכה, נעשית לו סם חיים וכו', הכל לפי הכלי שלו, היינו כפי תפיסתו, תפיסת המוחין שלו), כמו שכתוב: ראה אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה - לפניכם דייקא, כי מלפני הקדוש ברוך הוא יוצא אור פשוט, היינו אותיות פשוטים, ולפי האדם כן נעשה הצרוף: אם הוא אדם טוב, נעשה צרוף של ברכה, ואם לאו – להפך. וזה: לפניכם ברכה וקללה – דייקא, כי לפני ה' עדיין אין ציור לצרוף הזה, אם הוא ברכה אם לאו. (לקוטי מוהר"ן חלק א – סימן לו)

... וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה ... (טו,יח)

ע יקר עצבות ודאגות הפרנסה, הוא מחמת שאין לו בטחון בהשם יתברך, ועיקר פגם וחסרון הבטחון נמשך רק מבחינת הזמן והמקום. כי באמת השם יתברך משפיע שפעו הטוב תמיד בלי הפסק רגע, רק כשהשפע באה בזה העולם הגשמי שהוא במקום וזמן, אזי מִכֶּרַח השפע להתלבש במקום וזמן. ועל כן אין השפע של פרנסה ועשירות נמשכת כי אם במקום וזמן ידוע, כמו שנראה בחוש, שיש זמן שהאדם מרוויח ויש להפך; וכן במקום, שבמקום זה מרוויחין ובמקום אחר להפך. ומחמת זה עיקר דאגת הפרנסה, מחמת שלפעמים נתעכב שפע פרנסתו, על כן עולה דאגת פרנסתו על לבו ודואג מה יאכל למחר, ומחמת זה הוא רודף אחר פרנסתו ביגיעות גדולות, וסוף כל סוף אינו משיג פרנסתו כי אם כשיבוא עתו וזמנו.

ואם היה לו שכל אמתי והיה מאמין בהשם יתברך שהכל ממנו יתברך, רק שצריכין להמתין ולייחל להשם עד שיבוא זמנו ועתו, אז לא היה רץ ומתייעב אחר פרנסתו כל כך, כי השם יתברך יתן לו פרנסתו בעתו בסיבה קלה, כי אף על פי שההכרח שיעשה האדם איזה עבדא קלה בשביל פרנסה, כמאמר רבותינו ז"ל על פסוק: "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", כי אי אפשר להמשיך השפע בזה העולם כי אם על ידי כלים, ועל כן מִכֶּרַחין לעשות איזה עסק ומשא ומתן, כי על ידי זה עושין כלים וצינורות לקבל השפע; אבל באמת אין העסק עיקר כלל, רק עיקר הפרנסה מהשם יתברך ובהשגחתו לבד, כי אין אדם יודע במה משתכר. ועל כן אסור להאדם לדחוק את השעה, לרדוף אחר הפרנסה ביגיעות גדולות, כאילו - חס ושלוס - הפרנסה תלוי בזה לבד, כי אדרבא על ידי זה נתמעט פרנסתו, כי "כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו", כי אין צורך לו לעשות משא ומתן ועסק, רק לצאת ידי מצוות עשיית משא ומתן באמונה כדי לעשות איזה כלי וצינור לקבל ההשפעה כני"ל, וכל מה שיעשה יוצא בזה.

וזוהו: "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", היינו בכל מה שתעשה, יהיה מה שיהיה, אפילו דבר קל וקטן, יברכך ה'. כאשר נראה בחוש בר"ב בני אדם, שכמה פעמים שהם רצים ורודפים מאד אחר הפרנסה כמה זמנים ביגיעות גדולות, ואין עולה בידם שום רוח ומאומה לא ישאו בעמלם, ואחר כך השם יתברך מרחם עליהם ומזמין להם פרנסה, ולפעמים אפילו עשירות גדול בסיבה קלה מאד, שהיא כמעט בלי שום דרך הטבע, וכל העולם מלא ממעשיות כאלו, שהם שכיחים מאד בעולם כמעט בכל אחד ואחד שעוסק במשא ומתן. ואם היה לו שכל והיה סומך עצמו בתחילה על השם יתברך ולא היה דואג כלל, אזי לא היה צריך כלל יגיעות כאלו שהיה לו בחינם, וכשהיה מגיע הזמן, היה מזמין לו השם יתברך פרנסתו בסיבה קלה כני"ל, ולא די שאינו מרוויח כלל על ידי דאגתו ועצבונו ויגיעות רבות וטרחות עצומות שלו, אדרבא הוא מפסיד שפע פרנסתו על ידי זה. כי באמת עיקר שפע הפרנסה נמשכת מבחינת למעלה מהזמן והמקום, רק שבזה העולם מִכֶּרַח הפרנסה להתלבש בזמן ובמקום, אשר מחמת זה צריכין לעשות איזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה, כדי לעשות כלי שתוכל השפע להתלבש בזה העולם כני"ל.

ועל כן, כשהוא מאמין שהכל מלמעלה, על ידי זה נתקשר הזמן והמקום לבחינת למעלה מהזמן והמקום, ואזי יש לו פרנסה בשפע, כי הוא מקשר לשרש ההשפעות על ידי אמונתו ובטחונו בהשם. אבל כשהוא רץ אחר פרנסתו ביגיעות גדולות, אזי הוא נמשך ונתקשר ביותר לבחינת מקום וזמן ומפריד בין הזמן והמקום לבין בחינת למעלה מהזמן והמקום, ועל ידי זה נתרחק משרש ההשפעות, ועל כן קשה לו למצא פרנסתו, ואפילו כשמגיע לו מעט פרנסה, בהכרח שתהיה ביגיעה גדולה ועצומה מאד.

וזה: 'כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו', כי כל מה שנמשך אחר הזמן ביותר ודוחק את השעה, הוא נתקשר ונתאחו ביותר בבחינת זמן ומקום ונתרחק ביותר משרש ההשפעה, שהוא בבחינת למעלה מהזמן והמקום, ועל כן השעה דוחקתו - 'השעה' דייקא, מחמת שנתקשר ביותר לבחינת שעה וזמן, ועל כן יש לו דוחק יותר, כי נתרחק פרנסתו לזמן רחוק ולמקום רחוק ביותר, עד שלפעמים צריך לנווד על ידי זה למקומות רחוקים ביותר ובהמשך הזמן הרבה בשביל פרנסתו. אבל הנדחה מפני השעה ומאמין שהכל מהשם יתברך, ובוטח בהשם יתברך שוודאי יתן לו פרנסתו בזמנו בסיבה קלה, אזי הוא מקשר ביותר לבחינת למעלה מהזמן והמקום, ואז השעה נדחית מפניו, כי זוכה על ידי זה למעט ולבטל בחינת הזמן והמקום, ושולח לו השם יתברך פרנסתו במעוט זמן ובקרוב מקום. ואם היה זוכה האדם לבטחון חזק מאד, אזי לא היה צריך לעשות שום סיבה בשביל פרנסה, והיה נעשה הכלי והצינור של פרנסה על ידי הבטחון בעצמו, כי על ידי בטחון נעשה כלי לקבל השפע היורד מלמעלה, כמבאר במקום אחר. (הלכות רבית - הלכה ג לפי אוצר היראה – בטחון, אות ד)

הזמן והמקום, ושולח לו השם יתברך פרנסתו במעוט זמן ובקרוב מקום. ואם היה זוכה האדם לבטחון חזק מאד, אזי לא היה צריך לעשות שום סיבה בשביל פרנסה, והיה נעשה הכלי והצינור של פרנסה על ידי הבטחון בעצמו, כי על ידי בטחון נעשה כלי לקבל השפע היורד מלמעלה, כמבאר במקום אחר. (הלכות רבית - הלכה ג לפי אוצר היראה – בטחון, אות ד)

סיפור ... אחר כך בליל שבת קודש,

שהוא פרשת בראשית, נכנס הרב דפה אצלו בשעת הסעודה כדרכו תמיד, ענה ואמר לו רבנו זכרוננו לברכה דברי צחות כי אז ירדו גשמים ובית הרב לא היה מקרה היטב ומן הסתם ירדו הגשמים לביתו כמו לתוך הסכה, ואמר אז רבנו זכרוננו לברכה דברי צחות שביתו כמו סכה וכו', ואחר כך ענה ואמר בשביל שאין בעל-הבית דהיינו שאין הרב משגיח היטב כמו בעל הבית וכו', אחר כך דבר עם העולם על השלחן שיחות אחרים, אחר כך ענה ואמר אצלי אין לכם כלום כי אצל צדיקים אחרים מרגישים עתה שהוא שבת בראשית, ואצלי אין רואים כלום. עניתי אני ואמרתי לפניו, עתה הוא דרך הצדיקים לומר על חבור התחלת התורה בסופה, דהיינו לחבר בראשית עם לעיני כל ישראל, ענה ואמר בדרך צחוק קצת, גם אני אמר על זה, ותכף חזר לאחוריו ואמר לא אוכל, וחזר ואמר אף על פי כן אמר, וחזר שוב לאחוריו ואמר אבל לא אוכל, וכך חזר כך כמה פעמים שאמר אף על פי כן אמר ושוב חזר לאחוריו, אחר כך אמר ויהי מה אני אמר, ותכף שאל במה דברנו עתה, עניתי אני ואמרתי לו איזה מהשיחות שספרנו עמו, אז ענה ואמר לא לזה הדבור כוונתי, ואמר בעצמו הלא דברנו מקדם מעניין שאינו נמצא בעל הבית וכו' כני"ל, ותכף ישב בשתיקה ונתלהב מאד, והתחיל להוציא מפיו גחלי אש כי כל דבריו היו כגחלי אש, וענה ואמר כל התורה על בראשית לעיני כל ישראל הנדפסת בלקוטי תנינא בסימן ס"ז עיין שם, ושם דבר מעניין העלמת הפאר מה שנתעלם הצדיק שהוא הפאר והחן שהוא הבעל הבית של העולם, ואמר התורה ביראה גדולה כדרכו, ועיניו היו מלאים דמעות ושום אדם לא ידע מה שמִקְמוֹ בתורתו מעניין השתלקות הצדיק הני"ל. ביום ראשון אחר שבת שמענו השמועה שנתסלק הרב הצדיק מברדיטשוב ולא רצינו להאמין, אחר כך בליל השייך ליום שני הבאתו לפניו זכרוננו לברכה התורה בראשית הני"ל שכבר כתבתי ביום ראשון ועיין והביט בה היטב וגם אז ישב משתומם בצערו והבנתי כי דבר הוא ואחר כך

כל העניין שלי הוא ראה פסגה ...

ענה ואמר התורה שלי גבוה מאד והיא כלה רוח-הקודש ויכולין לידע ממנה עתידות, מכל-שכן כשכבר הדבר נעשה, בודאי יכולין למצא הכל בתוך תורתנו וכו', כמבאר שיחה זאת במקום אחר (חיי מוהר"ן - מ"ה), אחר כך ביום שני נשמע עוד הפעם שהצדיק הני"ל נסתלק והתחלתי להיות נבון בדעתי אולי הוא אמת, והיה לי צער גדול כי ידעתי שרבונו זכרונו לברכה יצטער מאד מאד על זה בלי שיעור...

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

§ ... אנחנו לא מאמינים, איך אפשר? חולים כאלה שבדור הזה, איך אפשר לתקן אותם? איך אפשר? אנחנו נפלנו ונתרחקנו כל כך בדורות החושך הזה, בדור היתום, זה דור יתום, אם אין רבנו הקדוש, אם היו יודעים כל העולם מרבנו הקדוש, היה כבר הגאולה מזמן, היה כבר בא משיח מזמן! אבל "ממרתו ואגמורו", ו"ישועתם הייתה לנצח ותתוודעם בכל דור ודור", כמו שאנחנו, רבנו הקדוש אמר: "השם יתברך, הוא מנצח תמיד", "חיזקו ויאמץ לבבכם כל המיחילים לה'", "כל המיחילים", גם אנחנו, כל הגרועים שבעולם, כל הרחוקים שבעולם, רבנו הקדוש השיג חסדים, פלאים חדשים כאלה, שלא היה עדיין מעולם, שלא נתגלה בעולם, הוא השיג השגות כאלו ש"אין שום ייאוש בעולם כלל"...

§ ... כשמעתי אפילו מאה פעמים, "להודיע", "ישועת יעקב צהלה ושמחה", היה אצלי חדש, כאילו עדיין לא שמעתי כלל, זה היה בהתעוררות כזה, באמונה כזה, בשמחה כזו, שהיה חדש! וראיתי איך החיים של אנשי שלומנו היה תמיד חדש, והשמחה היה מונח על הפנים ועל כל הגוף, ולא היה לו פרנסה... היה יכול להיות לו בלבולים... רב גדליה ברגר היה אישתו חולה שחפת ועני, לא היה לו, הוא חי בנסים, והוא היה תמיד שמח ותמיד היה עובד השם בשמחה, לא רואים בעולם שמחה כזו, עבודה כזו, אמונה כזו לא היה בעולם, רק אצל רבנו רבי נחמן, הם לא נעשו מעצמם, הם נעשו על ידי רבנו, על ידי הדיבורים שלו, וכל אחד אפילו בדורות אלו, מי שרוצה באמת וסומך עצמו ובוטח על השם יתברך ועל רבנו הקדוש, שהוא יקרב אותנו להשם יתברך ולתורה, אנחנו כבר אבודים, אי אפשר לתקן, אי אפשר לרפאות חולים כאלה, אבל רבנו הקדוש זכה לזה, שהוא יכול לרפאות, אפילו אלו שאין להם שום תקווה, והוא השיג השגות כאלה... רחמנות, חסדי השם, שלא נתגלה עדיין בעולם, הוא יכול להוציא הכל מהתווה, מהבוץ, מהטומאה! יכולים לזמר "להודיע" בכל שבת, בכל יום ויום, בכל ימי חיינו...

(לקוטי עצות - מועדי ה' שבת, א') §

רחיצת חמין בערב-שבת הוא בחינת תקון הברית. וכן קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום הוא גם-כן בחינת תקון הברית (לקוטי מוהר"ן, סימן יט).

§ ... ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, מלא רחמים מלא רצון, עזרנו והושיענו וזכנו ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים, לקבל שבתות בשמחה גדולה ובחזרה רבה ועצומה ובריאה ואהבה. ותזכני לטרח בעצמי לעשות צרכי שבת בעצמי בכך גדול ובריוזות נמרץ, ותעזרנו תמיד להשלים כל פרשיותינו עם הצבור, שנוכה לקרות הפרשה של השבוע בכל ערב שבת שנים מקרא ואחד תרגום, בכוונה גדולה ועצומה בקדשה ובטהרה, באפן שנוכה על-ידי-זה לשלמות לשון הקודש על-ידי לשון תרגום.

§ ונוכה ברחמיך הרבים, שיהיה נמשך עלינו קדשת שבת קדש על-ידי רחיצת חמין והטבילה של ערב שבת קדש, ותהיה בעזרי שלא אבטל לעולם הרחיצה והטבילה של ערב שבת. וכשם שאני רוחץ וטובל עצמי בעולם הזה, כן תטהר ותקדש את גופי ונפשי ורוחי ונשמתי בקדשתך העליונה, ותמשך רשפי ותקדש את מאש הקדושה שלמעלה האוחלת ושורפת כל מיני אש. ועל-ידי-זה תבער ותשרף ותבטל ממני ומכל עמך בית ישראל, את כל תערובות הרע שנתערב ונאחז בנו על-ידי פגם עץ הדעת טוב רע, ועל-ידי חטאינו ועוונותינו ופשעינו. באפן שישרף ויפול ויתבטל כל הרע שנתאחז בנו, והטוב יתברר ויעלה ויכלל למעלה למעלה בטוב העליון בטובך הגדול שהוא טוב הנצחי. אנא ה', אתה ידעת, כי אין בי כח להמשיך עלי בעצמי קדשת שבת קדש, חוס וחמל עלי, יהמו נא ויכמרו רחמיך עלי, כי

אתה ידעת, כמה אני רחוק מקדשת שבת באמת, חוס וחונני במתנת חינוך, ותשפיע עלי ברחמיך קדשת שבת באמת, ואזכה להוסיף מחל על הקודש בכניסתו וביציאתו. ותעזרנו להמשיך קדשת שבת על ימי החל, עד שכל ששת ימי המעשה יהיו טהורים וקדושים בקדשה גדולה, בקדשת שבת קדש, עד שיהיו נכללים כל ששת ימי המעשה בשרוש חיותם שבקדשה, שהוא שבת קדש, שהוא מחיה ומקיים כל ששת הימים, וכל הנאצלים וכל הנבראים והנוצרים והנעשים, וכל העולמות כולם מראשית נקדת הבריאה עד סוף נקדת המרכז של עולם הגשמי, אשר כל חיותם וקיומם הוא שבת קדש:

§ רבונו של עולם, אתה ברחמיך נתת לנו מתנה טובה הזאת, שהייתה בבית גנוז, ושבת שמה. על כן באתי להפיל תפילתי ותחינתי ובקשתי לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, כשם שגברו רחמיך וחסדיך לתן לנו מתנה טובה קדושה הזאת, כן תעניקנו מטובך הגדול ותשפיע עלינו ממעון קדשתך, ותעזרנו לקבל מתנה טובה קדושה הזאת, שנוכה לקבל שבת בקדשה גדולה ובשמחה וחזרה רבה ועצומה, ונמשיך עלינו קדשת שבת תמיד. ונוכה לשבר ולבטל הרע הנאחז בנו, ולברר ולעלות הטוב שבנו, בבחינת שלימות לשון הקודש על-ידי לשון תרגום. ונוכה לקדשת הברית באמת, ונשוב אלך באמת, ונוכה תמיד לילך ולעלות מדרגא לדרגא וממעלה למעלה בקדשה גדולה כרצונך הטוב באמת, עד שנוכה לעלות להכלל בשבת העליון, ותחננו בחסדיך ליום שגלו שבת ומנוחה לחיי העולמים. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה יט)

מכתב

(ספר אבי הנחל א' - מכתב סב)

ב"ה, כ"ה ניסן תשכ"ב, תל-אביב.

לבי יקירי, החושב מחשבות ותחבולות להודיע ולהאיר אור האמת בעולם, שהוא אור הצדיק האמת אור האורות בחינת אורו של משיח המאיר עלינו אור התגלות אלקותו יתברך גם במחשכים מרים ומרורים אשר בדרך החושך הזה, ומשבר ומכניע ומשפיל ומבטל מן העולם כל ספרי המינים והמחקרים הנוטים לצד מיות וכפירות, וכל הגאווה והממשלה של המנהיגים של שקר שמטילים שגאה ואיבה בין ישראל לאביהם שבשמים, ועוקרים את העוסק בהם משני עולמות. יצו ה' אתך את הברכה והחיים.

ימי זקנה ושיבה קפצו עלינו, וכחנו חלש ודל, ושונאי נפשנו שהוא אש התאוות רבו וגברו מכל הצדדים כמעט בלי שיעור, ונפשנו מטרפת במצלות טיט עכירת תאוות עולם הזה והבליבו כאבן הנתון בתוך כף הקלע, ואנו הולכים בעולם נע ונד מבלבל ומטרף מאד יותר מספינה התועה בלב ים והרוח סערה הולך וסוער בלי שום מנוחה והשקט, ואין שום משל ודמיון לנכות ולהדמות עצם הרחמנות שעלינו, ואנן יתמי דייתמי דבור היתום הזה, ואין לנו שום עצה ותחבולה רק לנוס ולפרח להצדיק, להתגולל ברפש וטיט ולרחוש על הידיים ורגליים בין נחשים ועקרבים, עד שנוכה לשאב מרוח הקודש של הצדיק אשר על-ידו אין שום יאוש בעולם כלל, ובכל מקום ובכל זמן ובכל המדרגות למעלה ולמטה, אפילו הרחוקים שנתרחקו לגמרי מקדשת ישראל, אף-על-פי כן אין שום יאוש כלל. כי בעצם כח חכמתו הגדול והנורא הוא מהפך עצם הרע לטוב, משמד לרצון.

עיקר כל הכפירות והאפיקורסות של חכמי הטבע שנתעו למקום שנתעו, הוא על-ידי פגם אמונת חידוש העולם, שעל-ידי פגם זה באים לכל מיני טעותים. ועיקר הכנעתם ובטול דעתם הוא על-ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מאד בחינת משה משיח, שממשיך תורה כדי להאיר ולגלות אמונת חידוש העולם, ולבטל ולעקר דעות חכמי הטבע שכופרים בחידוש העולם.

עצם נוראות גברותו וכחו של הצדיק האמת הבעל כח הוא בחינת מטה עז שנומד בחזק ותקף בתוך בית הבלעיה של הסטרא אחרא, בתוך הרוח שטות, עד שמכרחת להקיא הקאות בכל פעם, עד שגם אלו הרחוקים והגרועים ביותר שכבר הזקינו ברשעתם ונתעבו ונתגשמו מאד ונבלעו בתוך בטן הסטרא אחרא, שכמעט כמעט אבדה תקוותם ותוחלתם, באים ומתקרבים לה' יתברך ונתווספים שכנים רבים להקבוץ הקדוש של הצדיק, ועל-ידי זה דייקא נעשה תקון נפלא בכל פעם עד שסוף כל סוף יתקן הכל.

המעתיק ישראל דב אודסר, בהוקרה ואהבה וגעגועים,